

Handläggare
Theodor Bratt
08-508 26 370**Till**
Trafiknämnden
2026-03-12

Strandvägens kaj, omvandling av parkering till vistelseyta. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att godkänna trafikkontorets förslag till genomförande av projekt Strandvägens kaj, omvandling av parkeringsyta till vistelseyta, till en investeringsutgift om 9 miljoner kronor.
2. Trafiknämnden beslutar om omedelbar justering

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefKarin Tufvesson Hjelmfeldt
Enhetschef

Sammanfattning

Strandvägens kaj är en av Stockholms mest välbesökta och uppskattade miljöer, men dagens användning som parkeringsyta skapar en tydlig barriär mellan gångstråket, grönskan och vattnet. I enlighet med kajstrategin från 2022 och budgetuppdraget för 2024 har Trafikkontoret utrett hur kajen kan göras bilfri och omvandlas till en attraktiv vistelseyta.

Åtgärdsförslaget innebär att hela parkeringsytan omvandlas till en sammanhängande vistelseyta. Utformningen ska förstärka dagens gångstråk och erbjuda en lugnare zon i ett annars intensivt stråk med uteserveringar, kiosker och båtverksamhet. Förslaget tillför mer grönska i form av långa planteringar, träd i lådor och lägre växtlighet. Sittplatserna orienteras mot vattnet och kompletteras med planteringar som fungerar som gröna ryggsöd. Förslaget

skapar en mer tillgänglig, grön och attraktiv kajmiljö som stärker Strandvägens roll som ett av Stockholms mest betydelsefulla offentliga rum.

Projektet beräknas ge ökade driftkostnader för planteringar, städning, vinterväghållning samt ett intäktsbortfall från parkeringen. Riskerna i projektet bedöms som små tack vare schaktfria metoder. Genomförandet beräknas kunna ske snabbt efter beslut, med målsättning att platsen ska stå färdig till sommaren 2026.

Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar om genomförande av projekt Strandvägens kaj till en investeringsutgift av 9 miljoner kronor.

Introduktion till projektet

Bakgrund

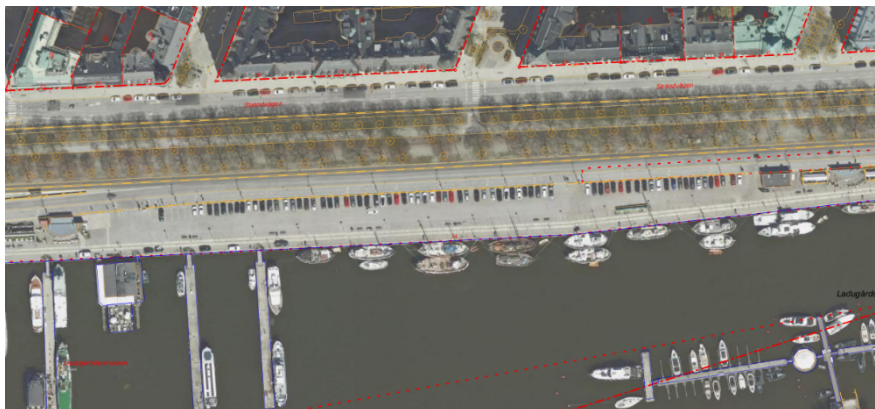
I Stockholms kajstrategi från 2022 framgår att: *Längs Strandvägskajen kan ett levande stadsliv till ännu större del prioriteras genom en minskning av nuvarande barriäreffekter. Detta för utökade möjligheter att skapa fler platser att stanna upp vid och slå sig ner på i det offentliga rummet. Sambandet mellan kajen och Strandvägens grönstråk skulle också kunna förbättras för en härligare plats att vara på.*

I Stockholms stads budget för 2024 fick trafiknämnden i uppdrag att: *utreda hur Strandvägens kaj ska göras bilfri till sommaren 2024. Utöver uppdraget framgick i budgeten att: under mandatperioden ska alla parkeringsplatser på Strandvägen tas bort.*

Denna rapport redovisar trafikkontorets arbete med ovanstående budgetuppdrag samt redovisar föreslagen förändring av kajytan, från parkering till vistelseyta.

Avgränsning

Strandvägen är en stor och betydelsefull plats med många intressenter. I arbetet med parkeringsytan på kajen har önskemål lyfts från flera intressenter att ta ett helhetsgrepp över Strandvägens alla funktioner och aspekter. På grund av uppdragets omfattning och resurser har en geografisk begränsning gjorts till den berörda parkeringsytan, se figur 1 nedan. De förändringar av kajstråket som föreslås inom detta arbete stärker kvaliteterna längs stråket som helhet och omöjliggör inte vidare utveckling.

Figur 1. Översikt parkeringsyta på kajen

Kontorets angreppssätt

För att bemöta uppdragen i budgeten har olika arbetssätt tillämpats parallellt eftersom uppdragets genomförande haft olika tidshorisonter.

För platsens omdaning har utredningsarbete kring platsens nyttjande legat i fokus. För att testa möbleringsprinciperna har fullskaletest genomförts med utplacering av tillfälligt möbleman, växtlighet samt konstutställning sommaren 2024 samt 2025.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontoret. Samråd av förslaget har skett med stadsbyggnadskontoret och Norra innerstadens stadsdelsförvaltning.

Platsens förutsättningar

Strandvägen och dess kaj är en av Stockholms vackraste gatumiljöer. Lindallén bildar tillsammans med breda gångbanor och den stensatta kajen en paradgata, som utmärker sig nationellt och även internationellt.

Dagens utformning

Strandvägens kaj har en sammanhållen utformning från Raoul Wallenbergs torg till Djurgårdsbron. Utformningen har i stor del sin grund i det gestaltningsprogram som togs fram 2008 i samband med renovering och upprustning av kajen. Gestaltningsprogrammet är även del i den detaljplan som vann laga kraft 2020-01-10 (2014-14876) vilken syftade till att bekräfta användningsbestämmelser och ge staden rådighet över platsen.

Kajen har en markbeläggning av smågatsten och släta gångstråk av granithällar längs med kajkanten. Kajen är belyst av en rad höga

belysningsstolpar närmast cykelbanan och en rad med lägre belysningsstolpar längs det släta gångstråket. Mellan de lägre stolparna står soffor med jämna mellanrum. Parkeringsytan är avgränsad mot cykelbanan med ett parkeringsräcke och tre bommar.

Figur 2. Strandvägens kaj idag.

Trafikförutsättningar

Strandvägen är utpekad som huvudgångstråk i stadens prioriterade gångvägnät. Det är även utpekad som stadslivsstråk, dvs det är ett stråk där funktioner för vistelse och stadsliv särskilt ska beaktas.

En återkommande synpunkt från närboende handlar om bilar som accelererar snabbt och för oväsen. Trafikkontoret för en dialog med Polismyndigheten i frågan. Sedan 2022 har åtgärder genomförts för att stävja ordningsstörningar på och i anslutning till kajen, exempelvis har bommar installerats för att förhindra nattlig trafik på parkeringsytan. Under 2024 och 2025 har farthinder anlagts på körbanan närmast kajen.

Parkering

Parkeringen upptar en yta på kajen om ca 3000 kvm. Parkeringsraden är 250 meter lång. Med en snittbredd på 2,5 meter blir det 100 platser. Förslaget innebär att samtliga parkeringsplatser på kajen tas bort. I stort sett alla gator i närområdet har gatuparkering idag. I de flesta fall rör det sig om långsgående kantstensparkeringar men på ett antal platser förekommer snedställd parkering på ena sidan av gatan. Sedan 2024 är besöksparkering i området väster om Narvavägen reglerad som zon 2 (31 kr/timme), vilket har gjort att omsättningen på besöksparkering har ökat. Taxejusteringen har inneburit att belägningsgraden på parkeringar

i närområdet inom taxa 2 har minskat från 95% till 87%. På grund av belägningsgraden går det att anta att behovet av de borttagna parkeringsplatserna på kajen delvis kan tillgodoses i närområdet.

Restaurangpaviljonger

2024 påbörjades byggnation av tre restaurangpaviljonger på kajplatserna 20, 24 och 26. Två av de nya paviljongerna ersätter befintliga byggnader. Varje paviljong får två uteserveringar – en på vardera sida. Den nya byggnaden vid kajplats 24 innebär att en yta motsvarande ca 15 parkeringsplatser från parkeringsytan utgår. Byggets etableringar har ytterligare begränsat parkeringsmöjligheterna under genomförandet.

Sommarplats på kajen

2023 möblerade trafikkontoret cirka en fjärdedel av ytan som sommarplats inom arbetet med Levande Stockholm. 2024 och 2025 togs alla parkeringsplatser utom laddplatserna i anspråk av tillfälligt möblemang. Den tillfälliga möbleringen utgjordes av bänkar, träd i lådor, blomsterplanteringar, belysnings slingor och konst.

Figur 3. Strandvägens kaj under sommaren 2024.

Under perioden som kajen var sommarplats 2024 genomförde Trafikkontoret en vistelsemätning som visade att platsen används av en stor blandning människor, där olika åldersgrupper och kön fanns representerade. Den grupp som hade begränsad representation var barn. Det kan eventuellt ha sin förklaring i platsens närhet till trafik och vatten. Av de cirka 550 noterade vistelseobservationerna var den genomsnittliga vistelsetiden hos personer som stannade på

platsen cirka 6 minuter. Det går därför att dra slutsatsen att det finns en tydlig efterfrågan på att kunna slå sig ner och vistas längs kajen, en möjlighet som blir starkt begränsad när ytan används som bilparkering.

Åtgärdsförslag

Kontoret har tagit fram förslag på disponering av kajen som vistelseyta. Förslaget grundar sig på principen att utföra förändringen med hjälp av enkla och så långt som möjligt schaktfria metoder. Detta för att förenkla genomförandet, begränsa kostnader och för att kunna ha en flexibilitet för eventuella framtida förändringar. Tillgänglighet till verksamheter och båtar bibehålls och möjlighet för kortare angöring kvarstår i förslaget.

Principer för förslaget

Disponeringen av ytan bygger på ett antal principer. Dessa är att:

- **Förstärka dagens gångstråk** och ge möjlighet till passerande att vika av från det i övrigt nästan ”spårbundna” gångstråket längs kajen.
- **Skapa en vilsam plats** på ett välbefolkat stråk. Strandvägens kaj är ett intensivt flanörstråk där det längs stora delar av sträckan finns uteserveringar, kiosker och båtverksamhet.
- **Addera lägre och inbjudande grönska.** Förslaget lägger till ett lager av halvlåga växter mellan allén och kajen. Grönskan ger möjlighet till svalka varma dagar, blomsterprakt och stärkt biologisk mångfald.
- **Tillskapa generösa ytor och bibehålla öppenhet** för att tillåta säsongsvariation. Eftersom en viktig kvalitet på kajen är öppenhet och generösa volymer så föreslås delar av ytan att inte möbleras. Detta för att möjliggöra såväl vackra utblickar som en variation på platsen över tid.

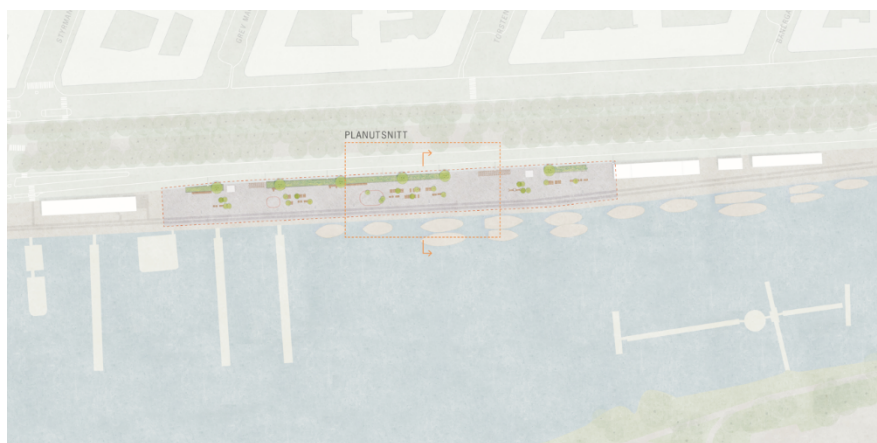
Förslag

Förslaget är framtaget utifrån samlade erfarenheter från sommarplatsens temporära möblering, med anpassningar som ger förutsättningar för vistelse året om. Utformningen ska ha samma karaktär som stadens fasta möblering i form och färg, men ge plats för temporär aktivering (se bilaga 1 Illustrationsplan och sektion Strandvägens kaj).

På kajen planeras för långa sammanhållna planteringar, samlade möbleringsgrupper av varierande sort och träd och planteringar i lådor. Förslaget genomförs med i största möjliga mån schaktfria metoder. All utrustning monteras ovan mark fristående alternativt bultas i mark. På så sätt bibehålls den vackra beläggningen och flexibilitet för framtida justeringar möjliggörs.

Sittplatserna är riktade för att ge utsikt över vattnet, med variation för grupper eller enskilda besökare, att sitta tillbakalutade efter förmåga, behov och önskemål. Långsofforna längst i norr får en låg grön rygg av upphöjda planteringar bakom sig, en kombination av fleråriga växter som ger upplevelse efter årstid, även vintertid.

Flerstammiga buskträd i trälådor placeras tillsammans med solsoffor närmare vattnet. Möblerna inbjuder tillsammans med växterna att stanna upp på promenaden. Tillsammans med säsongsväxlande aktivering kan detta göra platsen till en målpunkt. Som exempel kan det vara extra blomsterurnor vår och sommar, och vinterbelysning den mörka tiden på året.

Figur 4. Översikt förslag till disponering av dagens parkeringsyta.

Figur 5. Utsnitt av möbleringsprincip på kajen.

Figur 6. Sektion möblering på kajen.

Tidplan

Eftersom utförande avses genomföras med ramavtalad årsentreprenör bedöms ett genomförande kort efter beslut vara möjligt. Det skulle innebära ett färdigställande till sommaren 2026.

Aktivitet 2026	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul
Projektering	X	X					
Genomföran debeslut			X				
Entreprenad					X	X	X

Ekonomi

Investering

Projektets totala investeringsutgift har beräknats till 9 mnkr enligt projektkalkyl. I utgiften ingår 0,1 mnkr som har förbrukats till och med 2025 för utredning, projektering och egen tid. Projektet redovisas inom nämndens långsiktiga investeringsram. Projektets ekonomi redovisas i nedanstående tabell.

Genomförandebeslut	Tidigare nedlagt mnkr	Kommande utgifter mnkr	Totalt mnkr
Utredning och projektering	0,1	0,5	0,6
Byggansvarigkostnader inkl. byggledning och risk	0	2,0	2,0
Entreprenad	0	6,4	6,4
Summa utgifter	0,1	8,9	9,0

Drift

Preliminärt bedöms projektet sammanlagt ge ökade driftkostnader för trafikkontoret för de vistelsevärden som tillskapas på platsen, i form av sittplatser och planteringar. Driftkostnad för vinterväghållning kommer preliminärt att öka med den nya utformningen jämfört med befintlig parkeringsyta. Detta på grund av att den utplacerade utrustningen kan ställa andra krav på åtkomst och tillgänglighet.

Förändring av driftkostnader uppskattas preliminärt till:

Genomförandebeslut	Ökade driftkostnader per år mnkr	Minskade driftkostnader per år mnkr	Totalt mnkr
Drift planteringar	0,4	0	+0,4
Drift städning och skräphantering	0,3	0	+0,3
Vinterväghållning	Ökar	0	Ökar

Trafikkontoret
 Trafikplanering

Fleminggatan 4
 Box 8311
 104 20 Stockholm
 Telefon 08-508 26 370
 Växel 08-508 27 200
 theodor.bratt@stockholm.se
 trafikkontoret@stockholm.se
 Org nr 212000-0142
 start.stockholm

Intäkter parkering

Under 2024 justerades taxebestämmelserna inom Stockholm. Ytan ifråga gick från att ligga inom zon 3 till att ligga inom zon 2. Det

har inneburit ökad timkostnad samt avgift dygnet runt. Före taxejusteringen var den uppskattade intäkten från besöksparkering på parkeringsytan ca 1,1 mnkr (2023). Uttag från 2025 ger att taxejusteringen inte inneburit någon större förändring av intäkterna från parkeringsytan per plats, då omsättningen på platserna ökat och belägningsgraden minskat.

I och med borttagandet av parkering på kajen så sker ett intäktsbortfall. Intäktsbortfallet motverkas av att merparten av parkeringen bedöms omfördelas till platser i närområdet. Belägningsgraden på parkeringar i närområdet inom taxa 2 har minskat från 95% till 87%. Det går därför att anta att behovet av de borttagna parkeringsplatserna på kajen delvis tillgodoses i närområdet varför intäktsbortfallet bör bli begränsat.

Risk/Osäkerhet

Då projektet genomförs med ramavtalsupphandlade utförare samt med i stort sett schaktfria metoder bedöms ekonomiska riskerna vara låga.

Slut

Bilaga

1. Illustrationsplaner och sektion Strandvägens kaj